

Završni račun budžeta Crne Gore

- **Završni račun budžeta** predstavlja sliku fiskalnog poslovanja Države u pogledu ostvarivanja primitaka i izdataka u odnosu na plan, koji rezultira ostvarenjem suficita ili deficita kao i druge podatke predviđene zakonom.
- Obzirom da su poslovi vezani za izradu završnog računa složeni i zahtijevaju dužu proceduru oko pripreme, to završni račun za prethodnu godinu usvaja Skupština Crne Gore do 31.12. tekuće godine.

Završni račun budžeta Crne Gore sastavlja se u skladu sa čl. 51 Zakona o budžetu.

- Zakon propisuje osnovne podatke koje mora da sadrži završni račun budžeta i to:
  1. Početno i završno stanje Konsolidovanog računa Trezora,
  2. Pregled izvršenih odstupanja u odnosu na planirane iznose,
  3. Izvještaj o uzetim pozajmicama,
  4. Izvještaj o izdacima budžetskih rezervi,
  5. Izvještaj o garancijama datim tokom fiskalne godine i
  6. Izvještaj Državne revizorske institucije.

- Procedura izrade i usvajanja završnog računa budžeta takođe je propisana zakonom.
- U skladu sa zakonskom obavezom Ministarstvo finansija do 15. majapriprema nacrt Zakona o Završnom računu budžeta Države.
- Do kraja juna Vlada utvrđuje prijedlog Završnog računa budžeta Države i do kraja septembra dostavlja ga Skupštini Crne Gore.
- Skupština Crne Gore kao što je rečeno do kraja tekuće godine usvaja Zakon o Završnom računu budžeta Crne Gore.

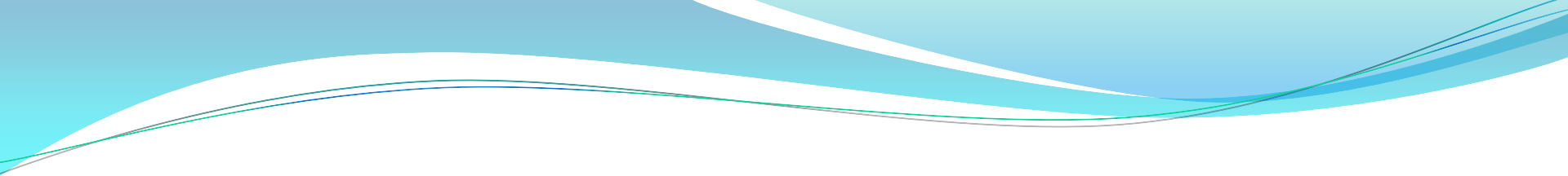
Završni račun budžeta opštine

- Završni račun budžeta opštine u skladu sa čl. 55 Zakona o finansiranju lokalne samouprave sadrži:
  - ✓ Bilans stanja
  - ✓ Bilans prihoda i rashoda
  - ✓ Izvještaj o kapitalnim rashodima i finansiranju
  - ✓ Izvještaj o novčanim tokovima
  - ✓ Izvještaj o izvršenju budžeta – razlika između odobrenih sredstava i izvršenih
  - ✓ Objašnjenje većih odstupanja između odobrenih sredstava i izvršenih
  - ✓ Izvještaj o primljenim donacijama i kreditima
  - ✓ Izvještaj o korišćenju sredstava iz tekuće i stalne budžetske rezerve
  - ✓ Izvještaj o garancijama datim u toku fiskalne godine
  - ✓ Izvještaj eksterne revizije o finansijskim izvještajima.

Predlog završnog računa utvrđuje predsjednik opštine do kraja maja.

UNUTRAŠNJA REVIZIJA

- Unutrašnja revizija u javnom sektoru uspostavljena je kao što je Zakonom o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru.
- Unutrašnja revizija u javnom sektoru ima za cilj unapređenje poslovanja subjekta i pomaže subjektu da ostvari svoje ciljeve obezbjeđujući sistematičan, disciplinovan pristup izvršavanju radnih zadataka i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja.

-
- Poslove unutrašnje revizije obavljaju unutrašnji revizori koji sunjavaju posebne uslove predviđeni Uredbom o zvanjima unutrašnjih revizora.
  - Uredbom o uspostavljanju unutrašnje revizije u javnom sektoru, utvrđuje se način i kriterijumi za uspostavljanje unutrašnje revizije u javnom sektoru.

Subjekti u javnom sektoru uspostavljaju posebnu organizacionu jedinicu za unutrašnju reviziju:

1. Ministarstvo unutrašnjih poslova
2. Ministarstvo odbrane
3. Ministarstvo finansija
4. Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija
5. Ministarstvo prosvjete i sporta
6. Ministarstvo kulture
7. Ministarstvo saobraćaja i pomorstva
8. Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
9. Ministarstvo održivog razvoja i turizma
10. Ministarstvo rada i socijalnog staranja
11. Uprava policije
12. Uprava carina
13. Poreska uprava
14. Uprava za nekretnine
15. Zavod za izvršenje krivičnih sankcija
16. Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore
17. Fond za zdrasveno osiguranje Crne Gore
18. Zavod za zapošljavanje Crne Gore
19. Glavni grad Podgorica.

Eksterna revizija

- Saglasno Zakon o državnoj revizorskoj instituciji, **Državna revizorska institucija** kao samostalan i nezavisan državni organ vrši kontrolu kod organa i organizacija koje upravljaju budžetom i imovinom države i jedinica lokalne samouprave, fondovima, Centralne banke Crne Gore i drugih pravnih lica u kojima državaučestvuje u vlasništvu, jednom riječju subjekti revizije.
- **Državna revizorska institucija ispituje:**
  1. pravilnost,
  2. efektivnost
  3. efikasnost
  4. poslovanja subjekta revizije.

- **Ispitivanje pravilnosti**, odnosno zakonitosti obuhvata kontrolu usklađenosti poslovanja sa propisima i opštim standardima prikupljanja javnih prihoda, finansiranja rashoda, raspolaganja i upravljanja imovinom, izvršavanja obaveza, knjiženja i dokumentovanja prihoda i rashoda, imovine i upravljanja ekonomskim poslovima.
- **Ispitivanjem efektivnosti** provjerava se u kojoj su mjeri ostvareni planirani ciljevi.
- **Ispitivanjem efikasnosti ili ekonomičnost** provjerava se da li su ostvareni ciljevi u obavljanju poslova uz minimalno ulaganje sredstava.
- Znači, nije zadatak Državne revizorske institucije da vrši samo kontrolu pravilnosti poslovanja subjekata revizije, već se bavi kontrolom ostvarenih planiranih ciljeva (**efektivnošću**), kao i uspješnošću funkcionisanja državnih organa, državne uprave i privrednih subjekata u kojima država učestvuje u kapitalu sa aspekta i **ekonomičnosti** korišćenja i raspolaganja državnim sredstvima